

שיח ושיג בפרשה

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה: ותמת שרה... (כג, א')

והשאלה ידועה, מדוע קוראים לפרשה הזו פרשת חיי שרה והלא היה צריך לקרוא לה פרשת מיתת שרה שהרי מיד בתחילת הפרשה מתה שרה? וכמו שאדם רואה ספר להבדיל שכתוב עליו פרשת חיי של פלוני והוא קונה אותו, וכשמגיע לביתו הוא רואה שבשתי שורות הראשונות כתוב על הפלוני כבר שהוא מת, וכל הספר מדבר על מישהו אחר ודאי שהוא יחזיר את הספר למוכר הספרים.

אלא כאן מלמדת אותנו התורה מה זה מושג של חיים שכל זמן שהאדם בעולם הזה הוא עוד לא נקרא חי ורק לאחר מיתתו הוא באמת מתחיל לחיות, כדאיתא במשנה באבות (פ"ד מכ"ט) הילודים למות והמתים לחיות, שהרי בעולם הזה כבר אמר שלמה המלך שהיה לו את כל טוב העולם הזה ואעפ"כ אמר "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל" (מגילת קהלת פ"א פ"ב).

ממילא רק לאחר שהאדם יוצא מהעולם הזה לעולם הבא, ששם ההנאות הן לאין ספור כמו שאמרו במשנה באבות (אבות פ"ד י"ז): יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה והסבירו המפרשים שגם אם תיקח את כל ההנאות ביחד ותיתן את כולם לאדם אחד והוא יחיה לאורך זמן של כל העולם הזה, דהיינו שש אלף שנה, הוא לא יגיע לשעה אחת מה שאדם נהנה בעולם הבא. אלא שאנחנו גשמיים ולא מבינים איזה הנאות יכולות להיות שם: למה הדבר דומה? לתינוק בגיל ארבע שאומרים לו מה אתה רוצה ארטיק שוקולד או מכונית מרצדס שלך פרטי? וודאי שכל תינוק שאינו מבין מה זה מכונית מרצדס פרטית ומבין רק מה זה ארטיק שוקולד ירצה את הארטיק שוקולד כי שכלו מצומצם ואלו ההנאות שהוא מבין. וכך אנחנו לא מבינים איזה הנאות יש בעולם האמת אנו מבינים רק מה זה ארטיקים וגלידות וכסף וזהב.

ומספרים על רבי יהודה פתיה זצ"ל שכשעלה לארץ הקודש בירושלים הגיע אליו הרב עדס והזהירו שיגמור את ספרו ויוציאו לאור כי בשמים כועסים עליו. ובינתיים דברו בדברי תורה ואחד הילדים לקח מהכיבוד שהוגש לרב. ורצה אביו להכותו קצת שלא יעשה זאת ואז הרב עדס תפס בידו ואמר לו עזוב אותו לנפשו. וישאל הרב פתיה את הרב עדס למה תפסת את ידי ולא נתת לי להכותו? ויען ויאמר לו: הילד הזה בגיל בר מצווה יקבל פצעים בכל גופו ויכאב לו מאוד עד סוף ימיו כיוון שבגלגול הקודם הוא הרביץ לאחד מתלמידיו הקטנים שתי מכות במקום אחד.

וכן היה הילד הזה בליל הבר מצווה בלילה התחיל לצעוק ויבואו הוריו ויראוהו כולו פצעים ויורד לו דם ואי אפשר להתקרב אליו וזה המשיך כמה שנים. וכשהגיע לגיל שמונה עשרה בא לאביו רבנו יהודה פתיה ואמר לו אבא כל אדם שזקוק לברכה אתה מברכו, ברכני גם אני אבי ואתרפא מחולי זה. אמר לו הרב: תשמע בני אתה באת לתקן חטא שהכית תלמיד שלא לצורך? מיד הלך הבן לחדר והחל בוידוי אשמנו וכי הכינו תלמידים שלא לצורך וכשגמר להתוודות נפטר לבית עולמו כיוון שבא על תיקונו ע"כ. (שמעתי מהרב יוסף הכהן). ומכאן רואים כמה צריך אדם להיתקן בכל דבר ובפרט בדברים הקשים עליו כדי להשלים תיקונו, וכן נלמד מכאן שגם אם רואים איזה אסון ח"ו ולא מבינים צריך להאמין דכל דעביד רחמנא לטב עביד. (ובחרת בחיים ר' יפתח סופר)

אהבת ישראל

איזהו עשיר

עני מקנא בעשיר. במה אתה מקנא האתה יודע את סבלו, חסר מנוחתו, סערת רוחו ונדאגתו, עצביו, מתחיו, מתחרי, שונאיו, רוחו מצד אחד, ומצד שני הפסדיו האוכלים ומכרסמים את לבו ועוד - אולי הוא גם לא שמת בחלקו ומקנא ביותר עשירים ממנו, ואם כן, בכלל, חיינו אינם חיים ובכלל, מי אמר לך שהוא לא מקנא בך בסתר לבו ומסתכל עליך כמאשר ביותר! לו היו מציגים לפניך את כל מאבקי החיים של העשיר ולעמתם את שלך - בנדאי שהיית שמת להשאר במצבך. וזכר המאמר הידוע: "נסיון העשיר קשה מנסיון העני".

ונזכרתי, שפעם פגשתי בחבר חכם, ושאלתי: מדוע אינך קונה אף פעם כרטיס הגרלה של פיס וכדומה וענה לי: אם הייתי יודע שאני ארויח רק סכום הצריך לי, כמו 50,000 שקל או 100,000 שקל - מילא, הייתי קונה, אבל אני מפחד שהכרטיס שלי יזכה בשבע מליון או עשר מליון, ואז אני אבוד לגמרי; אאבד את כל ראשי ואת כל משפחתי, ואקנה אדון לעצמי - כסף וכסף וכל היום כסף.

(הרב יעקב ישראל לוגאסי)

וראה בספרנו "נחמת ישראל" עמ' 61 דברים נפלאים, וישמח לך.

אמונה

לו. מי שאין מאמין בדברי הצדיק לסוף - שאין נהנה מהדבר אף-על-פי שהוא רואה. (ספר המידות)

וכן ראתה עיני בשו"ת ציץ אליעזר (חלק ט סימן א פרק ב אות ד), שיצא לחלק בין האמור במהרי"ל לבין האמור ברבינו מנחם, שהמהרי"ל שאסר להשתמש במעשר לצורך קניית מצוות, דיבר באופן שהכסף לא ילך לצדקה לעניים ונצרכים, כגון לקנות נרות לבית הכנסת, שבזה הרי הכסף אינו הולך לעניים, ועל כגון זה הוא שפסק דאין לעשות ממעשר שלו דבר מצוה, היות והכסף לא ילך לעניים. ומזה נלמד, דכל שעושה דבר בכסף באופן שהכסף ילך לעניים, אזי שפיר מודה המהרי"ל שיכול באגב גם ליהנות ולעשות בזה מצוה אחרת, כגון להיות סנדק אצל נצרך ולשלם לו עבור זה מכסף המעשר, וכן בכל כיוצא בזה, היות והכסף הלך לעניים.

וממילא אין סתירה מהמהרי"ל להאמור ברבינו מנחם, כי רבינו מנחם דיבר במצוה כזו אשר כסף המעשר שיוציא עליה, ילך לעניים נצרכים, כגון לבעל ברית או לחתן וכלה נצרכים, אלא שהוא יהנה גם שיכבדוהו להיות סנדק ולהכניס החתן וכלה לחופה, וכן בכל הדומה לזה. אבל לעשות מצוה כזאת שהכסף לא ילך למזון גשמי או רוחני למי שחסר לו, בזה יודה גם רבי מנחם שאין לעשותה בכסף מעשר. עכ"ד. וכיוצא בזה כתבו בשו"ת כנסת הגדולה (בהגה"ט שם אות א), ובשו"ת שמחת כהן (חלק ב סימן קא). וכן מוכח בשו"ת בצל החכמה (חלק ד סימן קסד). ע"ש.

משהו לנשמה

הרבי... צופה ומביט

בחוף עדיין שררה עלטה, אך השעון גילה כי בעוד זמן מועט כבר תזרח השמש. זו הייתה השעה בה ד"ר עטרה סופר נכנסה אל הרבי מליובאוויטש מלך המשיח לפגישת 'יחידות'.

בסיום היחידות התעניין הרבי לאן היא מתכוונת לנסוע מקראון הייטס (השכונה ברובע ברוקלין, בה נמצאים ביתו ובית מדרשו של הרבי) והיכן תתארח. ד"ר סופר השיבה שבדעתה לנסוע למונטריאול ולהתארח שם אצל ידידים. כשאמרה את שם של הידידים פניו הקדושות של הרבי הרצינו לפתע: "הוא היה כאן אצלי לפני עשרים שנה", סיפר הרבי. "מאז הוא זכה להוציא לאור ספר ואני מאוד מתפלא שלא שלח לי עותק". וכאילו בהמשך למשפט הקודם, סיים הרבי באמירה תמוהה משהו: "ובקשר לבתו בירושלים, אמרי לו שלא ידאג".

בתו? בירושלים? ומה יש לדאוג לבת? ד"ר סופר ממש לא הבינה על מה בדיוק מדובר, אך כמי שכבר אמונה על שליחויות מיוחדות מהרבי, שמרה את הדברים בליבה עד שתגיע למונטריאול.

הטיסה עברה עליה בנעימים ותוך זמן קצר יחסית מצאה עצמה בבית מארחיה שבמונטריאול. היא פנתה לנוח מהנסיעה ולפתע נזכרה בשליחות שקיבלה הרבי. היא שבה אל הסלון והחלה לספר למארחים מה אמר הרבי.

בעל הבית יצא מכליו מכך שהרבי זוכר אותו לאחר זמן רב כל כך ולאחר שהיו אצלו מספר רב כל כך של אנשים. "הרבי גם יודע שהוצאתי ספר, ורוצה לקבל עותק!", הוא התרגש מאוד. אולם התוספת האחרונה בדבר הבת, די הממה אותו ואת רעייתו. מהיכן הרבי יודע שיש להם בת ושהיא בירושלים? ומה הפירוש, שהכול בסדר איתה? וודאי שהכול בסדר, אלא מה? הם בקשר הדוק עמה ומשוחחים לעיתים קרובות!

ד"ר סופר כבר למדה כי הרבי הוא ראש בני ישראל, מרגיש כל יהודי ויהודי ויודע מה נעשה עמו. אולם מארחה טרם ידעו זאת. אולם מה בדיוק ארע לבתם של הזוג שנמצאת בירושלים? – זאת גם ד"ר סופר כמובן לא ידעה.

כאשר כבר עמדה האורחת לפרוש סוף סוף למנוחת הלילה, צלצל לפתע הטלפון בבית. השעה הייתה מאוחרת. בעל הבית הרים, ופניו המחווירות הסגירו כי בשורה לא טובה ניחתת עליו. ד"ר סופר ניחשה כי בוודאי זה קשור לבת שבירושלים.

ואכן, הטלפון היה מבית הרפואה "הדסה" שבירושלים. הבת הירושלמית הייתה מעורבת בתאונת דרכים קשה מאוד והגיעה לבית הרפואה במצב קריטי. היא הוכנסה לניתוח קשה ומסוכן והרופא, כפי שהובן מהטלפון, לא נתן פתח רב לתקוות. "כדאי לכם להגיע לכאן במהירות האפשרית על מנת לשהות ליד בתכם, אדוני", אמרו לאב. המשמעות הייתה ברורה...

המשפחה הייתה מודאגת, אך לא היסטורית. אובדן העשתונות שעלול לשרור בנסיבות כואבות כאלה – לא הגיע, משום שההודעה המרגיעה מהרבי, שהגיעה אליהם מראש, עודדה ונסכה בהם תקווה וביטחון כי הבת תצא מזה. אבי המשפחה אמנם החליט לצאת בטיסה לישראל, אך לא בלחץ ובחיפזון. דברי הרבי היו חד משמעיים ואין אפוא מה לדאוג.

הרופא ב"הדסה" לא ממש שיתף פעולה עם הרועג הכללי ששרר במשפחה. "הבינו", ביקש. "המצב נואש. אין כמעט סיכוי שהיא תוכל לשוב לחיים נורמאליים ותקינים". אולם המנגינה שליוותה את האב במהלך הטיסה הארוכה הייתה דווקא מנגינת העידוד של הרבי. המילים הנבואיות, כי "אין מה לדאוג בקשר לבתו הנמצאת בירושלים" הדהדו באוזניו כל הדרך לירושלים.

כשהגיע למחלקה בה הייתה מאושפזת בתו, פגש בהמולה לא רגילה. רופאים מתרוצצים ואחיות גוררות ציוד ומכשירים. המחשבה הראשונה שעלתה במוחו הייתה שמא חלה החמרה במצבה של בתו? מה קורה כאן?

מספר רופאים ניגשו אליו והחלו לספר לו על הנס הרפואי שהתרחש: בשעות האחרונות חל שיפור עצום ולא צפוי.

השלווה בה קיבל האב את הבשורה, הוציאה אותם מכליהם. וכי מנין להם לדעת שהיו מצויד בברכה מקדימה מהרבי מליובאוויטש לכל הסיפור הזה?..

האב לא התאפק ושיתף את הרופאים בסיפור המופלא. ההשתאות התחדדה עוד יותר כאשר חישב ומצא ששעת התאונה הייתה בדיוק השעה בה הרבי בירך את הבת.